

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana (jud: S. Daguța)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: Iu. Cimpoi, I. Secieru, A. Danilov)

Î N C H E I E R E

20 martie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecători

Mariana Pitic
Iurie Bejenaru
Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Întreprinderea Individuală „Crăciun Vera”, reprezentată de avocatul Natalia Pruteanu,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Compania de Asigurări „Moldova-Astrovaz” Societate pe Acțiuni împotriva Întreprinderii Individuale „Crăciun Vera” și Nicolae Burca cu privire la încasarea despăgubiri de asigurare,

împotriva deciziei din 16 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de către Întreprinderea Individuală „Crăciun Vera”, reprezentată de avocatul Ștefan Orbu, și a fost menținută hotărârea din 19 iunie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana

c o n s t a t ă :

La 07 septembrie 2016, CA „Moldova-Astrovaz” SA a depus cerere de chemare în judecată împotriva ÎI „Crăciun Vera” și lui Nicolae Burca cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că la 27 martie 2015, între CA „Moldova Astrovaz” SA și ÎI „Crăciun Vera” a fost încheiat contractul de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto externă Carte Verde nr. RCAE-000632809 și a fost eliberată polița Carte Verde FA 00431943, prin care a fost asigurată răspunderea civilă a conducătorului autovehiculului de model „Mercedes 1844LS”, nr. de înmatriculare XXXXX.

Reclamanta a menționat că la 04 august 2015, în localitatea Ciolpani, județul Ilfov, România s-a produs accidentul rutier cu implicarea autovehiculului de model „Mercedes 1844LS”, nr. de înmatriculare XXXXX, condus de către Nicolae Burca și autovehiculele de model „KIA Sportage”, nr. de înmatriculare XXXXX, și de model „Mercedes Vito”, nr. de înmatriculare XXXXX, și de model „VW Crafter”, nr. de înmatriculare XXXXX.

Astfel, conform deciziei nr. 2926611 din 06 august 2015 emise de Inspectoratul de poliție a județului Ilfov, vinovat de producerea accidentului rutier a fost recunoscut Nicolae Burca.

Ulterior, la 18 august 2015, din partea Biroului Asigurătorilor de Autovehicule din România a parvenit o înștiințare în adresa companiei de asigurare, prin care a fost informată despre producerea accidentului rutier, și a fost solicitată confirmarea valabilității asigurării, iar ca urmare, CA „Moldova-Astrovaz” SA a deschis dosarul de daune nr. MD/15-1234.

Reclamanta a relevat că conform deciziei-notei din 13 aprilie 2016, remise în adresa sa de către Biroul Asigurătorilor de Autovehicule din România, suma prejudiciului cauzat autovehiculului de model „KIA Sportage”, nr. de înmatriculare XXXXX a constituit - 30777,86 RON; conform deciziei-notei din 06 mai 2016, remise în adresa sa de către Biroul Asigurătorilor de Autovehicule din România, suma prejudiciului cauzat autovehiculului de model „Mercedes Vito”, nr. de înmatriculare XXXXX a constituit - 25746,38 RON, iar suma prejudiciului cauzat autovehiculului de model „VW Crafter”, nr. de înmatriculare XXXXX a constituit - 12034,72 RON.

În circumstanțe descrise, CA „Moldova-Astrovaz” SA la 10 iunie 2016 și 05 iulie 2016 a achitat Biroului Asigurătorilor de Autovehicule din România suma totală de 68558,96 RON.

De asemenea, reclamanta a menționează că în urma cercetării dosarului de daune s-a constatat că conducătorul autovehiculului de model „Mercedes 1844LS”, nr. de înmatriculare XXXXX, Nicolae Burca, a fost verificat cu aparatul etilotest, iar în consecință i-a fost stabilită o valoare a alcoolemiei de - 1,13 mg/l alcool pur în aerul expirat.

Compania de asigurări a susținut că conform art. 29 lit. b) din Legea nr. 414-XVI din 22 decembrie 2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, asigurătorul are dreptul să înainteze acțiune de regres persoanei răspunzătoare de producerea pagubelor atunci când la momentul producerii accidentului autovehiculul era condus în stare de ebrietate sau sub influența stupefiantelor.

A afirmat că după achitarea despăgubirii de asigurare, CA „Moldova-Astrovaz” SA a înaintat ÎI „Crăciun Vera” și lui Nicolae Burca reclamația cu nr. 299 și, respectiv, nr. 298 din 20 iulie 2016 privind achitarea benevolă în decurs de 10 zile a sumei de 68558,96 RON, însă ÎI „Crăciun Vera”, conform răspunsului din 22 august 2016, a ignorat cerințele companiei privind restituirea sumei.

CA „Moldova-Astrovaz” SA a solicitat încasarea în mod solidar de la pârâți a sumei de 73266,35 de RON, cu titlu de despăgubire de asigurare și a taxei de stat, invocând că pe parcursul examinării cauzei, în adresa companiei a parvenit decizia-nota în sumă de 4707,39 RON pentru vătămarea corporală suferită de către conducătorul autovehiculului de model „Mercedes Vito”, nr. de înmatriculare XXXXX, Petru Drobota, iar la 31 mai 2017, CA „Moldova-Astrovaz” SA a achitat și această sumă.

Prin hotărârea din 19 iunie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana a fost admisă parțial acțiunea și a fost încasat de la ÎI „Crăciun Vera” în beneficiul CA „Moldova-Astrovaz” SA despăgubirea de asigurare în sumă de 73266,35 de RON, echivalentul în lei moldovenești conform cursului valutar al Băncii Naționale a Moldovei la data executării hotărâri și taxa de stat în sumă de 10920,56 lei. În rest acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

La 27 iunie 2018 și 18 septembrie 2018, ÎI „Crăciun Vera”, reprezentată de avocatul Ștefan Orbu, a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, prin care a solicitat casarea acesteia cu emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

Prin decizia din 16 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de către ÎI „Crăciun Vera”, reprezentată de avocatul Ștefan Orbu, și a fost menținută hotărârea din 19 iunie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Ciocana.

Instanța de apel pentru a respinge apelul, făcând referire la prevederile art. 512, 514, 572, 1301, 1410 din Codul civil și art. 29 lit. b) din Legea nr. 414-XVI din 22 decembrie 2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, și-a argumentat concluzia prin faptul că aceste prevederi legale denotă cert temeinicia și legalitatea hotărârii primei instanțe.

În opinia instanței de apel, prima instanță întemeiat a constatat că compania de asigurare a achitat toate sumele de despăgubire solicitate de către Biroul Asiguratorilor de Autovehicule din România.

De asemenea, Colegiul a specificat că autovehiculul de model „Mercedes 1844LS”, nr. de înmatriculare XXXXX a fost înmatriculat la 01 decembrie 2009 pe numele Verei Crăciun, fondatorul ÎI „Crăciun Vera”, iar Nicolae Burcă, la momentul producerii accidentului rutier, se afla în raporturi de muncă cu ÎI „Crăciun Vera”, deținând funcția de conducător auto, fapt confirmat prin copia contractului individual de muncă încheiat între aceștia.

Concomitent, prin prisma art. 1410 din Codul civil și art. 29 lit. b) din Legea nr. 414-XVI din 22 decembrie 2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, Colegiul civil și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău a considerat că prima instanță temeinic și legal a admis în parte acțiunea și a încasat de la ÎI „Crăciun Vera” în beneficiul CA „Moldova-Astrovaz” SA despăgubirea de asigurare în sumă de 73266,35 de RON, echivalentul în lei moldovenești conform cursului valutar al Băncii Naționale a Moldovei la data executării hotărârii, iar reprezentantul apelantei nu a invocat în cererea de apel nici un argument ce ar răsturna concluzia primei instanțe, astfel, argumentele invocate de către reprezentantul apelantei în cererea de apel nu pot fi reținute ca întemeiate.

La 14 ianuarie 2019, prin intermediul oficiului poștal, ÎI „Crăciun Vera”, reprezentată de avocatul Natalia Pruteanu, a depus cerere de recurs împotriva deciziei instanței de apel, prin care a solicitat casarea parțială a acesteia și hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului a indicat că consideră neîntemeiate actele judecătorești contestate, deoarece instanțele au încălcat și aplicat eronat normele de drept material, nu au aplicat legea care trebuia să fie aplicată.

În primul rând a specificat că intimata în cererea de chemare în judecată afirmă eronat precum că, după achitarea despăgubirilor de asigurare, CA „Moldova-Astrovaz” SA a înaintat către ÎI „Crăciun Vera” o reclamație cu nr. 299 la 20 iulie 2016 privind achitarea benevolă în decurs de 10 zile a despăgubirii în suma de 68588,96 de RON, iar pârâta, deși, a primit pretenție prealabilă, a ignorat cerințele companiei, deoarece afirmația respectivă este combătută prin materialele cauzei, or la (f.d. 27-28) se regăsește răspunsul din 18 august 2016 din partea ÎI „Crăciun Vera” la reclamația nr. 299 din 20 Iulie 2016.

A mai afirmat că speței îi sunt aplicabile prevederile Legii nr. 414 din 22 Decembrie 2006 cu privire la asigurarea de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, or conform prevederilor articolul 2, în sensul prezentei legi, următoarele noțiuni principale semnifică: asigurare obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule (în continuare - asigurare obligatorie de răspundere civilă auto) - contract de asigurare, probat prin polița de asigurare RCA și/sau certificat de asigurare „Carte Verde”, prin care un asigurător licențiat, în condițiile prezentei legi, să practice asigurare obligatorie de răspundere civilă auto se obligă, în baza unei prime plătite de asigurat, să despăgubească prejudiciile cauzate prin accident de autovehicul în perioada de valabilitate a contractului de asigurare.

Reieșind din cele menționate, recurenta a indicat că atât prima instanță cât și instanța de apel urmau să aplice speței prevederile art. 19 al Legii nr. 414-XVI din 22 decembrie 2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, în cazul în care conform debit-notei din 13 aprilie 2016, remise în adresa CA „Moldova-Astrovaz” SA de către Biroul Asigurătorilor de Autovehicule din România, suma prejudiciului cauzat autovehiculului de model „KIA Sportage”, nr. de înmatriculare XXXXX a constituit - 30777,86 RON și conform debit-notelor din 06 mai 2016, remise în adresa CA „Moldova-Astrovaz” SA de către Biroul Asigurătorilor de Autovehicule din România, suma prejudiciului cauzat autovehiculului de model „Mercedes Vito”, nr. de înmatriculare XXXXX a constituit - 25746,38 RON, iar suma prejudiciului cauzat autovehiculului de model „VW Crafter”, nr. de înmatriculare XXXXX a constituit - 12034,72 RON, și alte acte care ar confirma cauzarea de daune și cuantumul acestora nu sunt anexate la materialele cauzei.

La caz, recurenta a susținut că instanțele ierarhic inferioare urmau să aplice necondiționat prevederile art. 29 al Legii nr. 414-XVI din 22 decembrie 2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, dreptul la acțiune în regres împotriva persoanei răspunzătoare de producerea pagubelor.

Dar, în speță, ÎI „Crăciun Vera” nu poate avea calitatea de debitor în cadrul răspunderii delictuale, or aceasta nu a comis nici un delict, ea poartă numai răspundere contractuală. Mai mult, faptul ca Nicolae Burca a fost angajat al ÎI „Crăciun Vera” nu are relevanță speței, or obiect al acțiunii îl constituie acțiunea de regres.

De asemenea, recurenta a reiterat că atât în materialele cauzei, cât și în partea motivată a hotărârii s-a invoca ca făptuitorul accidentului rutier a fost Nicolae Burca, dar în final despăgubirea a fost încasată de la ÎI „Crăciun Vera”, în lipsa dovezilor ce ar demonstra că anume recurenta a cauzat pagubele.

A mai specificat că instanțele de judecată și-au motivat soluția în baza unor probe care nu corespund exigențelor legale,.

În asemenea circumstanțe, recurenta a indicat că erorile comise au dus la soluționarea greșită a cauzei.

În conformitate cu art. 434 Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 16 octombrie 2018.

La data de 14 noiembrie 2018 decizia din 16 octombrie 2018 emisă de Curtea de Apel Chișinău a fost publicată pe pagina web „Portalul instanțelor naționale de judecată”.

De asemenea, din materialele dosarului rezultă că la 05 noiembrie 2018 decizia integrală a instanței de apel a fost expediată participanților la proces (f.d. 229).

Astfel, Colegiul consideră că recursul declarat de către ÎI „Crăciun Vera”, reprezentată de avocatul Natalia Pruteanu, la 14 ianuarie 2019, este în termen.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu articolul 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4);

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către ÎI „Crăciun Vera”, reprezentată de avocatul Natalia Pruteanu, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Rebai și alții contra Franței, 25 februarie 1995), pe când în recursul declarat de către Primarul mun. Bălți, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către ÎI „Crăciun Vera”, reprezentată de avocatul Natalia Pruteanu, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), 433 lit. a), art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de către Întreprinderea Individuală „Crăciun Vera”, reprezentată de avocatul Natalia Pruteanu.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Mariana Pitic

judecători

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat